

Balogh Lajos

TISZTELT SZERKESZTŐSÉG!

Duray Gábornak a *szívritmuskeltő kapszula* elnevezésére vonatkozó kérdése kapcsán született ötleteim: *szívverés-keltő, szívzab'tok* – és a kedvenceim: a *szívjobb'tok* vagy a *szívdobtok*. Elsőre tán furcsa hangzású szerzetek, de hamar megszokhatók, legalábbis az én érzékszervezetem befogadja őket. Az aposztrófások ritmusa némi hiányérzetet kelthet, a hiányjelhiányosok talán ütősebbek, főként az utolsó ütemes. Az aposztrófok idővel kikopnak. Természetesen nem veszem a szívemre, ha mégsem befogadhatók; ez esetben maradjanak a tokjukban, nem érdemes nagy (szív)dobra verni őket.

Czakó Gábor

TISZTELT SZERKESZTŐSÉG!

Remek lapjuk 2014/1-es számának 2. oldalán Duray Gábor kérdésére eszembe jutott néhány válasz. Előre bocsátom, hogy sem orvos, sem nyelvész nem vagyok. Elviekben annyit, hogy a magyar ugyan roppant szemléletes nyelv, de itt a kérdéses tárgy alakja mellékes, hiszen még a viselője sem látja, hogy henger. Lehet, hogy jövőre tojás lesz, vagy golyó. Éppen ezért javaslataimban ettől eltekintek. Esetünkben ugyanis a találmány lényege az, hogy fönntartja a szív működését, az pedig – egyszerűen szólva – a dobogás. A szemlélendő tehát nem látvány, hanem hangzás. Tehát: *szívdob, dobogató, szívkelő*.

Sajnos, ilyenkor a gondolatok nem hagynak békén. Lehet, hogy a *dob* vagy a *dobbantó* a legjobb megoldás, hiszen a készülék azt teszi, amit a dob. Megfigyelésem szerint a rövidebb szavakat könnyebben fogadjuk be a hosszabbaknál.

VÁLASZ

Bősze Péter

A Duray Gábor eredeti levelében szereplő *szívritmuskeltő kapszulát* az angol nyelvű irodalom *wireless* (elektróda nélküli) *pacemaker*nek nevezi. Mivel a készülék parányi és henger alakú, a *szívritmushenger* vagy *ritmushenger* kifejezéseket javasoltam a név magyar megfelelőjének (Magyar Orvosi Nyelv 14/1). Tudomásom szerint a szakma nem fogadta el; a *törpe pacemaker* megnevezést használják. Nagyon megörültem Czakó Gábor és Balogh Lajos levelének, és teljesen egyetérték velük: a lényeg a dobogtatás. Kézenfekvő ezután

*szívdobogató*nak nevezni. A régi, az elektródával ellátott pacemaker neve pedig *vezetékes szívdobogató* lehetne.

Elvileg fordítva is fogalmazhatunk: a régi a *szívdobogató*, az új pedig a *törpe szívdobogató*, de az új készülék teljesen ki fogja szorítani a régit; az feledésbe merül, nekünk meg megmarad a jelzős szerkezet. Javaslatom: az újat, a szívritmuskeltő kapszulát nevezzük *szívdobogató*nak.

Gaál Csaba

KÉRDÉSEK

A kérdések a könyvem újabb kiadásának kéziratából vannak, keresem a magyar változataikat:

subclavian steal szindróma (arteriosclerosis obliterans, degeneráció, gyulladás)

Bősze Péter: *alsó kulcscsonti verőérzárlat* (hozzáírható a *szindróma/tünetsoport*, de nem kell feltétlenül).

Gaál Csaba: Találó fordítás, teljes mértékben egyetérték.

duplex sonographia, power-DOPPLER-sonographia

Bősze Péter: *duplex sonographia* = *ultrahangos áramlásmérés*; *power-DOPPLER-sonographia* = *színes ultrahangos áramlásmérés*; használható a *színes Doppler-vizsgálat* elnevezés is. Doppler egy személy (Christian Doppler); a *Doppler-vizsgálat* megnevezés egyfajta ultrahang-vizsgálati módszer, abban különbözik az *ultrahangvizsgálat*nak nevezett vizsgálattól, hogy nemcsak a szervek formáját, elhelyezkedését stb. figyeli, hanem a vérátáramlását is.

SPECT-tel (*Single Photon Emission Computer Tomography*) – Utánajártam: a nukleáris medicina szakemberei szerint nincs elfogadott magyar fordítás a *SPECT*-re. Esetleg: *noninvazív gamma-sugarakat használó képalkotó eljárás*.

Bősze Péter: A vizsgálat lényege: gamma-sugárzású izotópot juttatunk a keringésbe, amely kötődik a vizsgálandó szövet sejtjeihez. A számítógépes sugárérzékelő felfogja és elemzi a kibocsátott sugarakat, majd réteges térszerkezeti képeken jeleníti meg a szövet működését. Tehát nem alkati változásról, hanem a szövetműködésről ad felvilágosítást. Ennek alapján *képes szövetműködés-vizsgálat*nak nevezhetjük. Az eredeti betűszót (*SPECT*) természetesen megtartjuk.